VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2014. gada 26. septembrī*

Vide — Direktīva 2003/87/EK — Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma — Pagaidu noteikumi saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu sadalei no 2013. gada — Lēmums 2011/278/ES — Valsts īstenošanas pasākumi, ko ir piedāvājusi Vācija — Klauzula, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu — Brīvība izvēlēties profesiju un uzņēmējdarbības brīvība — Īpašumtiesības — Samērīgums

Lieta T-614/13

Romonta GmbH , Zēgebītmansfelderlande [*Seegebiet Mansfelder Land*] (Vācija), ko pārstāv *I. Zenke*, *M.-Y. Vollmer*, *C. Telschow* un *A. Schulze*, advokāti,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *E. White*, *C. Hermes* un *K. Herrmann*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2013. gada 5. septembra Lēmumu 2013/448/ES par valstu īstenošanas pasākumiem attiecībā uz bezmaksas siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu pagaidu piešķiršanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK 11. panta 3. punktu (OV L 240, 27. lpp.), ciktāl šī lēmuma 1. panta 1. punktā attiecībā uz trešo emisijas kvotu tirdzniecības laikposmu no 2013. līdz 2020. gadam prasītājam ir atteikts piešķirt papildu kvotas, kuras pieprasītas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un kas ir paredzēta 2011. gada 21. jūlija *Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz* (Vācijas likums par siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecību) 9. panta 5. punktā.

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs A. Ditrihs [*A. Dittrich*] (referents), tiesneši J. Švarcs [*J. Schwarcz*] un V. Tomļenoviča [*V. Tomljenović*],

sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 14. maija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Prasītājs *Romonta GmbH* ir uzņēmums, kas atrodas Vācijā un kas vienīgais Eiropā ražo lignītvasku. No lignīta, kurā ir īpaši daudz bitumena, tas iegūst bitumenu, lai to apstrādātu un pārdotu kā lignītvasku. Prasītājs izmanto lignīta atliekas augstas efektivitātes koģenerācijas stacijā, kuras siltums tiek izmantots tā ražošanas procesā. Elektroenerģiju, kas papildus tiek saražota tā koģenerācijas stacijā, tas pārdod. Kopš 2005. gada 1. janvāra prasītājam ir piemērojama sistēma siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Eiropas Savienībā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 32. lp.), kas pēdējoreiz ir grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/29/EK, ar ko Direktīvu 2003/87/EK groza, lai uzlabotu un paplašinātu Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu (OV L 140, 63. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 2003/87"). Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 1. pantu šī sistēma siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai tika izveidota, lai Savienībā samazinātu šīs emisijas.

2 Šajā nolūkā Direktīvas 2003/87 9. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka ik gadus piešķirto Savienības kvotu kopapjoms, sākot ar 2013. gadu, lineāri samazinās, par aprēķina atskaites punktu ņemot 2008.–2012. gada perioda vidu. Saskaņā ar šī paša panta otro daļu Eiropas Komisijai bija jāpublisko visas Savienības kvotu kopapjoms 2013. gadam. Šajā ziņā tā pieņēma 2010. gada 9. jūlija Lēmumu 2010/384/ES par Kopienas kvotu kopapjomu, ko piešķir saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu 2013. gadam (OV L 175, 36. lpp.), kas tika atcelts ar Komisijas 2010. gada 22. oktobra Lēmumu 2010/634/ES, ar kuru koriģē šo apjomu (OV L 279, 34. lpp.). Šis kopapjoms tiek sadalīts saskaņā ar noteikumiem, kas ir paredzēti Direktīvas 2003/87 10., 10.a un 10.c pantā. Tādējādi daļa kvotu tiek piešķirta bez maksas, pamatojoties uz šīs direktīvas 10.a un 10.c pantu. Visas kvotas, kas nav piešķirtas bez maksas saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a un 10.c pantu, dalībvalstis, sākot ar 2013. gadu, izsola saskaņā ar minētās direktīvas 10. pantu.

3 Runājot par kvotām, kas ir piešķiramas bez maksas, pamatojoties uz Direktīvas 2003/87 10.a pantu, Komisijai bija jāpieņem Savienības mērogā pilnībā saskaņoti īstenošanas pasākumi emisijas kvotu saskaņotai sadalei bez maksas. Šajā ziņā tai bija jānosaka principi *ex-ante* līmeņatzīmju izstrādei atsevišķās nozarēs vai apakšnozarēs un par sākuma punktu jāpieņem nozares vai apakšnozares 10 % efektīvāko iekārtu darbības vidējais rādītājs Savienībā 2007.–2008. gadā. Pamatojoties uz šīm līmeņatzīmēm, tika aprēķināts no 2013. gada katrai attiecīgajai iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu skaits.

4 2011. gada 27. aprīlī Komisija pieņēma Lēmumu 2011/278/ES, ar kuru visā Savienībā nosaka pagaidu noteikumus saskaņotai bezmaksas emisiju kvotu sadalei atbilstoši 10.a pantam Direktīvā 2003/87 (OV L 130, 1. lpp.). Šajā lēmumā Komisija, ciktāl tas bija iespējams, definēja līmeņatzīmi katram produktam, kā tas izriet no minētā lēmuma preambulas 4. apsvēruma un I pielikuma. Ja produkta līmeņatzīmes aprēķināšana nebija iespējama, bet tika radītas siltumnīcas efektu izraisošas gāzes, uz kurām attiecas emisijas kvotu bezmaksas sadale, saskaņā ar šī lēmuma preambulas 12. apsvērumu tika izveidota trīs alternatīvu pieeju hierarhija. Tādējādi siltuma līmeņatzīme tika piemērota siltuma patēriņa procesiem, kuros izmanto izmērāmu siltumu. Kurināmā līmeņatzīme tika piemērota, ja tika patērēts neizmērāms siltums. Procesu emisijām emisiju kvotas tika sadalītas, pamatojoties uz vēsturiskajām emisijām.

5 Lēmuma 2011/278 10. pantā ir ietvertas tiesību normas, uz kurām pamatojoties dalībvalstīm ir pienākums katram gadam, sākot no 2013. gada, aprēķināt bez maksas piešķiramo emisijas kvotu skaitu katrai esošai iekārtai to teritorijā. Saskaņā ar šī panta 2. punktu dalībvalstīm ir pienākums vispirms

atsevišķi katrai apakšiekārtai noteikt provizorisko ikgadējo bez maksas piešķiramo emisiju kvotu skaitu katrai produkta līmeņatzīmes apakšiekārtai un siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtām, kurināmā līmeņatzīmi un procesa emisijas.

6 Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 11. panta 1. punktu un Lēmuma 2011/278 15. panta 1. un 2. punktu dalībvalstis Komisijai līdz 2011. gada 30. septembrim iesniedz to iekārtu sarakstu, uz kurām to teritorijā attiecas šī direktīva, kā arī paziņo bezmaksas kvotas, kas ir piešķirtas katrai iekārtai, kura atrodas tās teritorijā, un kas ir aprēķinātas saskaņā ar minētās direktīvas 10.a panta 1. punktā un 10.c pantā paredzētajiem noteikumiem. Saskaņā ar Lēmuma 2011/278 15. panta 3. punktu Komisija novērtē katras iekārtas iekļaušanu sarakstā, kā arī atbilstošos provizoriskos ikgadējos bez maksas piešķiramos emisiju kvotu kopapjomus un nosaka vienoto starpnozaru korekcijas koeficientu. Šī noteikšana bija vajadzīga tāpēc, ka ikgadējais maksimālais bez maksas piešķiramo kvotu daudzums bija ierobežots saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 5. punktu. Saskaņā ar Lēmuma 2011/278 15. panta 4. punktu, ja Komisija nenoraida iekārtas iekļaušanu šajā sarakstā, tostarp atbilstošos šai iekārtai bez maksas sadalāmos provizoriskos ikgadējos emisijas kvotu kopapjomus, attiecīgā dalībvalsts nosaka galīgo ikgadējo bez maksas piešķiramo emisiju kvotu apjomu katram gadam laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam. Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 11. panta 3. punktu dalībvalstis nedrīkst piešķirt bezmaksas kvotas iekārtām, kuru iekļaušanu šī panta 1. punktā minētajā sarakstā Komisija ir noraidījusi.

7 Vācijā Lēmums 2011/278 tika īstenots ar 2011. gada 21. jūlija *Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz* (Likums par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību, turpmāk tekstā – "*TEHG*"). *TEHG* 9. panta 5. punktā ir ietverta klauzula, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un tajā ir paredzēts:

"Ja kvotu piešķiršana, kas ir veikta, pamatojoties uz 10. pantu, rada pārmērīgu slogu iekārtas operatoram un ar to saistītajam uzņēmumam, kam ar komerctiesībām un sabiedrību tiesībām saistītu iemeslu dēļ ir jāatbild par minētā operatora ekonomiskajiem riskiem, kompetentā iestāde pēc operatora lūguma piešķir papildu kvotas tādā daudzumā, kāds ir vajadzīgs taisnīgai kompensācijai, ar nosacījumu, ka Eiropas Komisija neatsakās piešķirt šīs kvotas, pamatojoties uz Direktīvas 2003/87/EK 11. panta 3. punktu."

8 2011. gada 21. decembrī prasītājs lūdza Vācijas iestādi, kas ir atbildīga par emisijas kvotu tirdzniecības īstenošanu, piešķirt tā iekārtai, kuras identifikācijas kods ir DE000000000000978, bezmaksas kvotas, pamatojoties uz procesa emisiju kritēriju, kurināmā līmeņatzīmi un klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un kas ir paredzēta *TEHG* 9. panta 5. punktā. Šajā ziņā tas norādīja, ka tā izdzīvošana ir atkarīga no papildu kvotu piešķiršanas saskaņā ar šo klauzulu, jo pretējā gadījumā tas būs jālikvidē.

9 2012. gada 7. maijā Vācijas Federatīvā Republika nosūtīja Komisijai to iekārtu sarakstu, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87 un kuras atrodas tās teritorijā, kā arī katrai tās teritorijā esošajai iekārtai bez maksas piešķiramās kvotas saskaņā ar Lēmuma 2011/278 15. panta 1. punktu. Attiecībā uz prasītāja iekārtu šī dalībvalsts aprēķināja provizorisko bez maksas piešķiramo emisijas kvotu daudzumu, piemērojot klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un kas ir paredzēta *TEHG* 9. panta 5. punktā.

10 2013. gada 5. septembrī Komisija pieņēma Lēmumu 2013/448/ES par valstu īstenošanas pasākumiem attiecībā uz bezmaksas siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu pagaidu piešķiršanu saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 11. panta 3. punktu (OV L 240, 27. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

11 Ar apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktu, kas aplūkots kopā ar šī lēmuma I pielikuma A punktu, Komisija atteicās to iekārtu, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87, sarakstā, ko iesniegušas dalībvalstis saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, iekļaut prasītāja iekārtu un provizoriskos šai iekārtai bez maksas piešķiramos emisijas kvotu gada kopapjomus.

12 Apstrīdētā lēmuma preambulas 11. apsvērumā Komisija norādīja, ka kvotu bezmaksas piešķiršana prasītājam, pamatojoties uz *TEHG* 9. panta 5. punktu, bija jāatsaka, jo Lēmumā 2011/278 nebija paredzētas korekcijas, ko Vācijas Federatīvā Republika vēlējās veikt, pamatojoties uz šo tiesību normu. Vācijas Federatīvā Republika neesot pamatojusi, kāpēc kvotu apjoms, kas attiecīgajām iekārtām aprēķināts, pamatojoties uz Lēmumu 2011/278, ir acīmredzami nepiemērots, ņemot vērā sasniedzamo mērķi – kvotu sadales pilnīgu saskaņotību. Ja dažām iekārtām piešķirtu vairāk bezmaksas kvotu, tas kropļotu vai varētu kropļot konkurenci, turklāt tam būtu pārrobežu sekas, jo visos Direktīvas 2003/87 aptvertajos sektoros tirdzniecība notiek Savienības mērogā. Ņemot vērā principu par vienlīdzīgu attieksmi pret visām emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā iekļautajām iekārtām, Komisija uzskatīja, ka ir jāiebilst pret provizorisko bezmaksas kvotu apjomu dažām iekārtām, kas ir norādītas Vācijas valsts īstenošanas pasākumos un uzskaitītas apstrīdētā lēmuma I pielikuma A punktā.

13 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 2. pantu, neskarot šī lēmuma 1. pantu, Komisija neceļ iebildumus par to iekārtu, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87, sarakstiem, ko dalībvalstis ir iesniegušas saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, un attiecīgajiem provizoriskajiem bezmaksas emisijas kvotu gada kopapjomiem, kurus piešķir šīm iekārtām.

14 Apstrīdētā lēmuma 3. pantā Komisija koriģēja Lēmumā 2010/634 noteikto kvotu kopapjomu, kas piešķirams, sākot ar 2013. gadu, un kas noteikts saskaņā ar Direktīvas 2003/87 9. un 9.a pantu.

15 Visbeidzot apstrīdētā lēmuma 4. pantā, kas aplūkots kopā ar šī lēmuma II pielikumu, Komisija saskaņā ar Lēmuma 2011/278 15. panta 3. punktu noteica vienotu starpnozaru korekcijas koeficientu, kas ir paredzēts Direktīvas 2003/87 10.a panta 5. punktā.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

16 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2013. gada 26. novembrī, prasītājs cēla šo prasību.

17 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts tajā pašā dienā, prasītājs iesniedza pieteikumu par paātrinātā procesa piemērošanu saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 76.a pantu. 2013. gada 10. decembrī Komisija iesniedza savus apsvērumus par šo pieteikumu.

18 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2013. gada 27. novembrī, prasītājs iesniedza pieteikumu par pagaidu noregulējumu, kurā tas būtībā lūdza, lai Vispārējās tiesas priekšsēdētājs aptur apstrīdētā lēmuma izpildi, ciktāl ar šo lēmumu kvotu piešķiršana, pamatojoties uz *TEHG* 9. panta 5. punktu, bija atteikta.

19 2013. gada 17. decembra lēmumā Vispārējā tiesa (piektā palāta) apmierināja pieteikumu par lietas izskatīšanu paātrinātā procesā.

20 Ar 2014. gada 20. janvāra rīkojumu lietā T-614/13 R *Romonta*/Komisija (EU:T:2014:16) pieteikums par pagaidu noregulējumu tika noraidīts un lēmuma pieņemšana par tiesāšanās izdevumiem tika atlikta.

21 2014. gada 21. janvārī tika pabeigts rakstveida process.

22 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Vispārējā tiesa (piektā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu.

23 Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa lūdza Komisiju tiesas sēdē sniegt atbildi uz jautājumu.

24 Vispārējā tiesa 2014. gada 14. maija tiesas sēdē uzklausīja lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus un to atbildes uz tās uzdotajiem jautājumiem.

25 Prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl šī lēmuma 1. panta 1. punktā attiecībā uz trešo emisijas kvotu tirdzniecības laikposmu no 2013. līdz 2020. gadam ir atteikts tam piešķirt papildu kvotas, kas ir lūgtas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un kas ir paredzēta *TEHG* 9. panta 5. punktā;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

27 Neizvirzot formālu iebildi par nepieņemamību, Komisija apstrīd prasības pieņemamību. Pirms izskatīt prasītāja izvirzītos pamatus, ir jāpārbauda prasības pieņemamība.

Par pieņemamību

28 Komisija apstrīd prasītāja tiesības celt prasību un, precīzāk, tiešu ietekmi uz to. Tā uzskata, ka Lēmuma 2011/278 15. panta 4. un 5. punktā ir paredzēti valsts īstenošanas pasākumi pirms emisijas kvotu piešķiršanas.

29 Saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona ar šī panta pirmajā un otrajā daļā minētajiem nosacījumiem var celt prasību par tiesību aktu, kas adresēts šai personai vai kas viņu skar tieši un individuāli, kā arī par reglamentējošu aktu, kurš viņu skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.

30 Šajā lietā ir skaidrs, ka apstrīdētais lēmums nav adresēts prasītājam, kas tātad nav šī akta adresāts. Šādā situācijā saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu prasītājs var celt prasību atcelt minēto aktu tikai tad, ja tas prasītāju skar tieši.

31 Runājot par tiešu ietekmi, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šis nosacījums prasa, pirmkārt, lai attiecīgais pasākums tieši ietekmētu privātpersonas tiesisko situāciju un, otrkārt, lai tas nedotu nekādu rīcības brīvību tā adresātiem, kuri ir atbildīgi par tā ieviešanu, jo tā ir pilnīgi automātiska un izriet vienīgi no Savienības tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citas starpnormas (spriedumi, 1998. gada 5. maijs, *Dreyfus* /Komisija, C-386/96 P, Krājums, EU:C:1998:193, 43. punkts; 2004. gada 29. jūnijs, *Front national* /Parlaments, C-486/01 P, Krājums, EU:C:2004:394, 34. punkts, un 2009. gada 10. septembris, Komisija/*Ente per le Ville vesuviane* un *Ente per le Ville vesuviane*/Komisija, C-445/07 P un C-455/07 P, Krājums, EU:C:2009:529, 45. punkts).

32 Jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/87 11. panta 3. punktu dalībvalstis nedrīkst piešķirt bezmaksas kvotas iekārtām, kuru iekļaušanu šī panta 1. punktā paredzētajā iekārtu sarakstā Komisija ir noraidījusi. Tādējādi atteikums šajā sarakstā iekļaut prasītāja iekārtu, kā arī atbilstošos provizoriskos ikgadējos šai iekārtai bez maksas piešķiramos emisijas kvotu kopapjomus tieši ietekmē prasītāja tiesisko situāciju un nedod nekādu novērtējuma brīvību Vācijas Federatīvajai Republikai, kas ir atbildīga par apstrīdētā lēmuma īstenošanu. Turklāt ir jākonstatē, ka šī apstrīdētā lēmuma ietekme ir atspoguļota arī *TEHG* 9. panta 5. punktā, saskaņā ar kuru bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, valsts iestāde var veikt tikai tad, ja Komisija to neatsaka saskaņā ar Direktīvas 2003/87 11. panta 3. punktu (skat. šī sprieduma 7. punktu).

33 Šo secinājumu neatspēko Komisijas argumenti. Kaut arī, kā apgalvo Komisija, Lēmuma 2011/278 15. panta 4. un 5. punktā ir paredzēti valsts īstenošanas pasākumi, ir jāsecina tomēr, ka šī tiesību norma neizslēdz iespēju, ka apstrīdētais lēmums prasītāju varētu ietekmēt tieši.

34 Pirmkārt, runājot par Lēmuma 2011/278 15. panta 4. punktu, ir jānorāda, ka tajā ir paredzēts, ka, ja Komisija nenoraida iekārtas iekļaušanu Direktīvas 2003/87 11. panta 1. punktā paredzētajā iekārtu sarakstā, tostarp atbilstošos šai iekārtai bez maksas sadalāmos provizoriskos ikgadējos emisiju kvotu kopapjomus, attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar Lēmuma 2011/278 10. panta 9. punktu nosaka galīgo ikgadējo bez maksas piešķiramo emisijas kvotu apjomu katram gadam laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam. Šajā pēdējā minētajā tiesību normā ir norādīts, kā tiek noteikts galīgais ikgadējais katrai esošajai iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu kopapjoms. Šis apjoms atbilst provizoriskajam ikgadējam katrai iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu kopapjomam, kas ir reizināts ar Komisijas noteikto starpnozaru korekcijas koeficientu.

35 Šajā gadījumā apstrīdētajā lēmumā Komisija ir galīgi noteikusi visus koeficientus, kas ir jāņem vērā, Vācijas Federatīvajai Republikai aprēķinot galīgos ikgadējos prasītāja iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu apjomus katram gadam laika posmā no 2013. līdz 2020. gadam. Šajā lēmumā tā ir noteikusi, pirmkārt, provizoriskos ikgadējos katrai iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu kopapjomus, kā arī, otrkārt, starpnozaru korekcijas koeficientu. Tādējādi, lai aprēķinātu galīgo ikgadējo attiecīgajai iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu kopapjomu atbilstoši Lēmuma 2011/278 10. panta 9. punktā paredzētajiem noteikumiem, Vācijas Federatīvajai Republikai nebija nekādas novērtējuma brīvības. Šī apjoma aprēķins izrietēja tikai no apstrīdētā lēmuma, kurā visi atbilstošie koeficienti bija galīgi noteikti. Tādējādi apstrīdētā lēmuma īstenošana, aprēķinot galīgo ikgadējo attiecīgajai iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu kopapjomu, bija pilnībā automātiska.

36 Otrkārt, runājot par Lēmuma 2011/278 15. panta 5. punktu, ir jānorāda, ka tas uzliek dalībvalstīm pienākumu pēc galīgā ikgadējā daudzuma noteikšanas visām savā teritorijā esošajām iekārtām iesniegt Komisijai sarakstu ar galīgajiem ikgadējiem to emisijas kvotu daudzumiem, kas bez maksas piešķirtas laikā no 2013. līdz 2020. gadam, kurš sagatavots saskaņā ar šī lēmuma 10. panta 9. punktu. Šajā ziņā pietiek norādīt, ka šāda informēšanas pienākuma sekas nav novērtējuma brīvības piešķiršana dalībvalstīm un tas pēdējām minētajām tikai liek paziņot Komisijai rezultātu, ko tās ir ieguvušas, aprēķinot galīgo ikgadējo katrai attiecīgajai iekārtai bez maksas piešķirto emisijas kvotu kopapjomu.

37 Līdz ar to ir jāuzskata, ka apstrīdētais lēmums prasītāju ietekmē tieši. Tā kā prasītāju šis lēmums turklāt skar individuāli tāpēc, ka Komisija ar to ir individuāli noraidījusi provizoriskos ikgadējos tā iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu kopapjomus, ko Komisija turklāt neapstrīd, tam ir tiesības celt prasību.

38 Tātad prasība ir pieņemama.

Par lietas būtību

39 Savas prasības pamatojumam prasītājs izvirza trīs pamatus, kas attiecas, pirmkārt, uz samērīguma principa pārkāpumu, otrkārt, dalībvalstu kompetenču un subsidiaritātes principa pārkāpumu, kā arī, treškārt, pamattiesību pārkāpumu. Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu pārbaudīt, pirmkārt, pirmo un trešo pamatu kopā un, otrkārt, otro pamatu.

Par pirmo un trešo pamatu, kas attiecas uz samērīguma principa un pamattiesību pārkāpumu

40 Prasītājs norāda, ka, atsakoties piešķirt bezmaksas emisijas kvotas gadījumos, kas ir saistīti ar pārmērīgu slogu, Komisija ir pārkāpusi samērīguma principu un tā pamattiesības. Galvenokārt tas apgalvo, ka, uzskatot, ka Lēmums 2011/278 neļāva piešķirt kvotas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, Komisija nav ievērojusi šo lēmumu un ir pārkāpusi samērīguma principu un tā pamattiesības. Pakārtoti prasītājs norāda, ka, lai gan tā galvenā argumentācija būtu jānoraida tāpēc, ka Lēmumā 2011/278 nav skaidri minēta iespēja piešķirt papildu kvotas pārmērīga sloga gadījumā, tomēr ir jāuzskata, ka šis lēmums ir nesamērīgs un ir pretrunā pamattiesībām.

– Par argumentāciju, kas ir pausta kā galvenā un kas attiecas uz samērīguma principa un pamattiesību pārkāpumu, jo nav ievērots Lēmums 2011/278

41 Prasītājs norāda, ka Komisija nav ievērojusi Lēmumu 2011/278, uzskatot, ka šis lēmums neļāva piešķirt kvotas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu. Atsakoties atļaut piešķirt kvotas, pamatojoties uz *TEHG* 9. panta 5. punktu, Komisija esot pārkāpusi samērīguma principu un tā pamattiesības, proti, tā brīvību izvēlēties profesiju, tā uzņēmējdarbības brīvību, kā arī tā īpašumtiesības, kas ir paredzētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 15.–17. pantā.

42 Jākonstatē, ka, lai varētu secināt, ka Komisija nav ievērojusi Lēmumu 2011/278 un tādējādi ir pārkāpusi samērīguma principu un prasītāja pamattiesības, atsakoties atļaut piešķirt bezmaksas emisijas kvotas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, ir nepieciešams, lai šāda piešķiršana būtu iespējama saskaņā ar šo lēmumu, kas ir pamatots ar Direktīvu 2003/87, taču Komisija to apstrīd.

43 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka bezmaksas kvotu piešķiršana, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, nebija iespējama saskaņā ar Lēmumu 2011/278, kas ir pamatots ar Direktīvu 2003/87, jo saskaņā ar piemērojamām tiesību normām Lēmums 2011/278 neļāva Komisijai atļaut piešķirt kvotas, pamatojoties uz šādu klauzulu, un Komisijai nebija nekādas novērtējuma brīvības, kā to norāda pēdējā minētā.

44 Pirmkārt, ir jānorāda, ka Lēmums 2011/278 neļauj Komisijai atļaut piešķirt bezmaksas emisijas kvotas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un kas ir paredzēta *TEHG* 9. panta 5. punktā. Lēmuma 2011/278 10. pantā ir ietverti noteikumi, uz kuriem pamatojoties dalībvalstīm ir pienākums katram gadam, sākot no 2013. gada, aprēķināt bez maksas piešķiramo emisijas kvotu skaitu katrai to teritorijā esošai iekārtai. Saskaņā ar šo tiesību normu dalībvalstīm ir pienākums aprēķināt to teritorijā esošajām iekārtām bez maksas piešķiramo kvotu apjomu, pamatojoties uz Lēmumā 2011/278 noteiktajām līmeņatzīmju vērtībām vai procesa emisijām, atsevišķiem reizināšanas koeficientiem un starpnozaru korekcijas koeficientu, kas ir noteikts saskaņā ar šī lēmuma 15. panta 3. punktu.

45 Šie piešķiršanas noteikumi ir izskaidroti Lēmuma 2011/278 preambulas apsvērumos. Kā izriet no Lēmuma 2011/278 preambulas 4. apsvēruma, Komisija, ciktāl iespējams, ir sagatavojusi līmeņatzīmes produktiem. Saskaņā ar šī lēmuma preambulas 12. apsvērumu, ja produkta līmeņatzīmes iegūšana nav

iespējama, bet tiek radītas siltumnīcefekta gāzes, uz kurām attiecas emisijas kvotu bezmaksas sadale, ir izstrādāta trīs alternatīvu pieeju hierarhija. Tādējādi no minētā 12. apsvēruma izriet, ka siltuma līmeņatzīme ir piemērojama siltuma patēriņa procesiem, kuros izmanto izmērāmu siltumu. Kurināmā līmeņatzīmi piemēro, ja tiek patērēts neizmērāms siltums. Procesu emisijām emisijas kvotas tiek piešķirtas, pamatojoties uz vēsturiskajām emisijām.

46 Tādējādi ar Lēmumu 2011/278 izveidotā sistēma paredz izsmeļošus noteikumus bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanai, līdz ar to jebkāda bezmaksas kvotu piešķiršana, neievērojot šos noteikumus, ir izslēgta. Šo secinājumu apstiprina tas, ka, lai gan klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, iekļaušana pēc dalībvalsts iniciatīvas ir tikusi diskutēta Lēmuma 2011/278 pieņemšanas procesā, šāda klauzula galu galā netika apstiprināta, kā to tiesas sēdē norādīja Komisija, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu.

47 Otrkārt, ir jānorāda, ka Komisijai nebija nekādas novērtējuma brīvības, lai atteiktu prasītāja iekārtas iekļaušanu to iekārtu, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87, sarakstos, kas Komisijai tika iesniegti saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, kā arī atbilstošos provizoriskos ikgadējos šai iekārtai bez maksas piešķiramo emisijas kvotu kopapjomus. Apstrīdētā lēmuma juridiskais pamats ir Direktīvas 2003/87 10.a pants un 11. pants. Saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu ikviena dalībvalsts iesniedz Komisijai to tās teritorijā esošo iekārtu sarakstu, uz kurām attiecas minētā direktīva, kā arī bezmaksas kvotas, kas sadalītas ikvienai iekārtai dalībvalsts teritorijā un aprēķinātas saskaņā ar minētās direktīvas 10.a panta 1. punktā un 10.c pantā paredzētajiem noteikumiem. Saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 3. punktu dalībvalstis nedrīkst piešķirt bezmaksas kvotas iekārtām, kuru iekļaušanu šī panta 1. punktā minētajā sarakstā Komisija ir noraidījusi. Kā to apgalvo Komisija, no Direktīvas 2003/87 11. panta 1. un 3. punkta izriet, ka tās lēmums atteikt vai neatteikt iekārtas iekļaušanu attiecīgajā sarakstā ir atkarīgs tikai no tā, vai kvotas, ko attiecīgā dalībvalsts ir piešķīrusi iekārtai, ir aprēķinātas saskaņā ar minētās direktīvas 10.a panta 1. punktā un 10.c pantā paredzētajiem noteikumiem. Ja tas tā nav, Komisijai ir jāatsaka šī iekļaušana un tai šajā ziņā nav nekādas novērtējuma brīvības.

48 Treškārt, ciktāl prasītājs norāda, ka ir iespējams atzīt nepārvaramas varas gadījumu un tādējādi tas ļauj piešķirt bezmaksas emisijas kvotas, ja uzņēmums riskē kļūt maksātnespējīgs un nespējīgs izpildīt pienākumu atdot kvotas nepietiekamu līdzekļu dēļ, tā argumentācija arī ir jānoraida. Protams, saskaņā ar judikatūru, pat tad, ja nav konkrētas normas, nepārvaramas varas atzīšana ir iespējama, ja ārējam iemeslam, uz ko atsaucas tiesību subjekti, ir sekas, kas ir nepārvaramas un nenovēršamas tādā ziņā, ka attiecīgajām personām nav objektīvi iespējams izpildīt savus pienākumus (spriedums, 2013. gada 17. oktobris, *Billerud Karlsborg* un *Billerud Skärblack*, C-203/12, Krājums, EU:C:2013:664, 31. punkts; šajā ziņā skat. arī spriedumu, 1980. gada 18. marts, *Ferriera Valsabbia* u.c./Komisija, 154/78, 205/78, 206/78, no 226/78 līdz 228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 un 85/79, Krājums, EU:C:1980:81, 140. punkts). Tomēr, tā kā prasītājam kopš 2005. gada 1. janvāra ir piemērojama Direktīvā 2003/87 paredzētā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēma, ar risku vien kļūt maksātnespējīgam un nespēt izpildīt pienākumu atdot kvotas nepietiekamu līdzekļu dēļ nepietiek, lai konstatētu nepārvaramas varas gadījumu, kas prasa neparedzamus un neparastus apstākļus, kurus persona, kas uz tiem atsaucas, nevar kontrolēt un kuru sekas, lai gan ir ievērota pienācīga rūpība, nav novēršamas (skat. spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, *Eurofit*, C-99/12, Krājums, EU:C:2013:487, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Līdz ar to Komisija nav pārkāpusi Lēmumu 2011/278, atsakoties piešķirt bezmaksas emisijas kvotas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu.

50 Tādējādi prasītāja argumentācija, ko tas ir paudis kā galveno, ir jānoraida.

– Par argumentāciju, kas ir pausta pakārtoti un kas attiecas uz samērīguma principa un pamattiesību pārkāpumu, kurš ir izdarīts ar Lēmumu 2011/278

51 Prasītājs norāda, ka, ciktāl Lēmums 2011/278 neļāva piešķirt bezmaksas kvotas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, šis lēmums esot pretrunā tā pamattiesībām un samērīguma principam.

52 Tādējādi ir jānoskaidro, vai Komisija ir pārkāpusi prasītāja pamattiesības un samērīguma principu, Lēmumā 2011/278 ietvertajos noteikumos par bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu neparedzot, ka šīs kvotas bez maksas var tikt piešķirtas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu.

53 Jānorāda, ka pamattiesību un samērīguma principa pārkāpums, kas pieļauts tāpēc, ka Lēmumā 2011/278 ietvertajos noteikumos par bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu nav klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, uzreiz nevar tiks izslēgts, ņemot vērā, ka Direktīvas 2003/87 10.a pants, kas ir šī lēmuma juridiskais pamats, neizslēdz iespēju, ka Komisija piešķir kvotas bez maksas, pamatojoties uz šādu klauzulu. Pirmkārt, saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 1. punkta pirmo un otro daļu Komisijai ir pienākums pieņemt Savienības mērogā pilnībā saskaņotus īstenošanas pasākumus bezmaksas kvotu saskaņotai sadalei, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus Direktīvas 2003/87 elementus, papildinot to. Ar Komisijas izstrādātu klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un kas ir piemērojama visām dalībvalstīm, būtu izpildīta prasība par šo īstenošanas pasākumu pilnīgu saskaņošanu Savienības mērogā. Turklāt, ciktāl šāda klauzula attiecas tikai uz izņēmuma gadījumiem un tādējādi neapdraud ar Direktīvu 2003/87 izveidoto sistēmu, ar to nav paredzēts grozīt šīs direktīvas būtiskos elementus. Otrkārt, saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 1. punkta trešo daļu Komisijai bija pienākums iespēju robežās noteikt *ex-ante* līmeņatzīmes. Ja produkta līmeņatzīmes aprēķināšana nebija iespējama, kaut arī tiek radītas siltumnīcas efektu izraisošas gāzes, uz kurām attiecas emisijas kvotu bezmaksas sadale, Komisijai bija novērtējuma brīvība, lai pieņemtu noteikumus, ko tā izmantoja, izveidojot trīs alternatīvu pieeju hierarhiju. Tādējādi šīs novērtējuma brīvības ietvaros Komisija principā varēja arī paredzēt bezmaksas kvotu piešķiršanu, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu.

54 Savas argumentācijas pamatojumam prasītājs norāda, ka, neparedzot klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, Lēmumā 2011/278 nav ievērota tā brīvība izvēlēties profesiju, uzņēmējdarbības brīvība un tā īpašumtiesības, kas ir paredzētas Pamattiesību hartas 15.–17. pantā, kā arī samērīguma princips.

55 Saskaņā ar LES 6. panta 1. punkta pirmo daļu Savienība atzīst tiesības, brīvības un principus, kas ir izklāstīti Pamattiesību hartā, kurai ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem.

56 Pamattiesību hartas 15. panta 1. punktā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības iesaistīties brīvi izraudzītā vai akceptētā profesijā. Saskaņā ar Pamattiesību hartas 16. pantu uzņēmējdarbības brīvību atzīst saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un valstu tiesību aktiem un praksi. Ar minēto 16. pantu piešķirtā aizsardzība ietver brīvību veikt saimniecisku darbību vai komercdarbību, līgumslēgšanas brīvību un brīvu konkurenci, kā tas izriet arī no šī panta skaidrojumiem, kas saskaņā ar LES 6. panta 1. punkta trešo daļu un Pamattiesību hartas 52. panta 7. punktu ir jāņem vērā tā interpretācijā (spriedums, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, Krājums, EU:C:2013:28, 42. punkts).

57 Saskaņā ar Pamattiesību hartas 17. panta 1. punktu ikvienai personai ir tiesības uz īpašumu, kas iegūts likumīgi, tiesības to lietot un atsavināt, kā arī tiesības attiecībā uz to dot rīkojumu savas nāves gadījumam. Nevienam nedrīkst atņemt īpašumu, ja vien tas nav jādara sabiedrības interesēs, kā arī gadījumos un apstākļos, kuri ir paredzēti tiesību aktos, ar noteikumu, ka par zaudējumiem laikus izmaksā taisnīgu kompensāciju. Īpašuma izmantošanu var noteikt ar tiesību aktiem, ciktāl tas nepieciešams vispārējās interesēs. Ar šo pantu sniegtā aizsardzība attiecas uz tiesībām, kam ir mantiska

vērtība, no kuras, ņemot vērā tiesību sistēmu, izriet iegūts tiesisks stāvoklis, kurš ļauj to īpašniekam vai to īpašnieka labā autonomi īstenot šīs tiesības (spriedums *Sky Österreich*, minēts 56. punktā, EU:C:2013:28, 34. punkts).

58 Jānorāda, ka, tā kā Lēmumā 2011/278 nebija klauzulas, kas attiektos uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, Komisijai bija jāatsakās prasītājam piešķirt bezmaksas emisijas kvotas, kas pārsniedza šajā lēmumā paredzētos noteikumus par kvotu piešķiršanu. Tā kā šādas klauzulas mērķis bija risināt jautājumu par pārmērīgu slogu, kas radies attiecīgajai iekārtai un kas apdraud šīs iekārtas pastāvēšanu, tās neesamība apdraud prasītāja brīvību izvēlēties profesiju un uzņēmējdarbības brīvību, kā arī tā īpašumtiesības.

59 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesības strādāt brīvi izraudzītā profesijā, tāpat kā tiesības uz īpašumu nav absolūtas tiesības, bet ir jāvērtē, ņemot vērā to sociālo nozīmi. Tādējādi ierobežojumi var tikt noteikti attiecībā uz šo tiesību izmantošanu un attiecībā uz īpašumtiesībām, ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi faktiski atbilst Savienības vispārējo interešu mērķiem un attiecībā uz izvirzīto mērķi nerada pārmērīgu un nepieņemamu iejaukšanos, kas pārkāpj šādi nodrošināto tiesību būtību (spriedums , 1974. gada 14. maijs, *Nold*/Komisija, 4/73, Krājums, EU:C:1974:51, 14. punkts; skat. arī spriedumus, 1991. gada 21. februāris, *Zuckerfabrik Süderdithmarschen* un *Zuckerfabrik Soest*, C-143/88 un C-92/89, Krājums, EU:C:1991:65, 73. punkts un tajā minētā judikatūra; 2012. gada 6. septembris, *Deutsches Weintor*, C-544/10, Krājums, EU:C:2012:526, 54. punkts un tajā minētā judikatūra, un *Sky Österreich*, minēts 56. punktā, EU:C:2013:28, 45. punkts un tajā minētā judikatūra). Saskaņā ar Pamattiesību hartas 52. panta 1. punkta noteikumiem visiem tajā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos ir jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko ir atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

60 Runājot par iepriekš paredzētajiem vispārējas nozīmes mērķiem, no pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka vides aizsardzība ir viens no šiem mērķiem (skat. spriedumu, 2010. gada 9. marts, *ERG* u.c., C-379/08 un C-380/08, Krājums, EU:C:2010:127, 81. punkts un tajā minētā judikatūra).

61 Jākonstatē, ka klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, neesamība Lēmumā 2011/278 neietekmē ne brīvības izvēlēties profesiju vai uzņēmējdarbības brīvības, ne īpašumtiesību būtību. Faktiski šādas klauzulas neesamība neliedz to iekārtu operatoriem, uz kurām attiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, veikt profesionālo darbību un uzņēmējdarbību, ne arī tiem atņem to īpašumu. Slogs, kas šādas klauzulas neesamības dēļ rodas attiecīgajām iekārtām, ir saistīts ar pienākumu trūkstošās kvotas iegādāties izsolē, kas ir noteikums, kurš ir ieviests ar Direktīvu 2009/29.

62 Runājot par konstatētā apdraudējuma samērīgumu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru samērīguma princips, kas ir viens no Savienības tiesību vispārējiem principiem, prasa, lai iestāžu tiesību akti nepārsniegtu to, kas ir atbilstošs un vajadzīgs, lai sasniegtu attiecīgajā tiesiskajā regulējumā noteiktos leģitīmos mērķus, ņemot vērā, ka, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, ir jāizvēlas tas, kurš ir vismazāk apgrūtinošs, un nelabvēlīgās sekas nedrīkst būt nesamērīgas ar sasniedzamajiem mērķiem (skat. spriedumu, 2010. gada 8. jūlijs, *Afton Chemical*, C-343/09, Krājums, EU:C:2010:419, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

63 Runājot par šī sprieduma 62. punktā minēto nosacījumu pārbaudi tiesā, Komisijai ir jāatzīst plaša novērtējuma brīvība tādā jomā, par kādu ir runa šajā gadījumā un kurā tai ir jāizdara izvēle ar politiku, ekonomiku un sociālām lietām saistītos jautājumos un kurā ir jāveic sarežģīti novērtējumi attiecībā uz vispārīgo mērķi samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas ar ekonomiski efektīvas un darboties spējīgas kvotu tirdzniecības sistēmas palīdzību (Direktīvas 2003/87 1. panta pirmā daļa un preambulas 15. apsvērums). Tikai šajā jomā veiktā pasākuma acīmredzama neatbilstība mērķim, ko kompetentās iestādes vēlas sasniegt, var ietekmēt šāda pasākuma likumību (šajā ziņā skat. spriedumus,

2006. gada 12. decembris, Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, Krājums, EU:C:2006:772, 145. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2013. gada 7. marts, Polija/Komisija, T-370/11, Krājums, EU:T:2013:113, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

64 Prasītājs apstrīd Lēmuma 2011/278 atbilstošo raksturu un norāda, ka šis lēmums acīmredzami nav samērīgs šī vārda tiešā nozīmē.

65 Pirmkārt, runājot par Lēmuma 2011/278 atbilstošo raksturu, prasītājs norāda, ka klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, neesamība nesekmē klimata aizsardzību. Tas uzskata, ka, pirmkārt, jebkāds kvotu skaita palielinājums konkrētā gadījumā izraisa starpnozaru korekcijas koeficienta palielinājumu, kura mērķis esot garantēt, ka tiek ievērots visā Savienībā piešķiramo bezmaksas kvotu apjoms, kas ir fiksēts. Otrkārt, tā iekārtas izzušana neizraisītu emisiju absolūtu samazināšanos, ņemot vērā, ka pieprasījums pēc produktiem nesamazinātos un to apmierinātu konkurenti, kas atrodas ārpus Savienības un kas rada ne mazāk emisiju.

66 Šajā ziņā ir jānorāda, ka galvenais mērķis, kas ir izvirzīts Direktīvā 2003/87, pirms tā tika grozīta ar Direktīvu 2009/29, bija būtiski samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāžu emisijas, lai izpildītu Savienības un dalībvalstu saistības attiecībā uz Kioto protokolu, kas apstiprināts ar Padomes 2002. gada 25. aprīļa Lēmumu 2002/358/EK par ANO vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām pievienotā Kioto Protokola apstiprināšanu Eiropas Kopienas vārdā un no tā izrietošo saistību kopīgu izpildi (OV L 139, 1. lpp.) (spriedumi, 2012. gada 29. marts, Komisija/Polija, C-504/09 P, Krājums, EU:C:2012:178, 77. punkts, un Komisija/Igaunija, C-505/09 P, Krājums, EU:C:2012:179, 79. punkts). Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 preambulas 4. apsvērumu Kioto protokols uzliks saistības Savienībai un tās dalībvalstīm 2008.–2012. gadā par 8 % samazināt kopējās antropogēnās to siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, salīdzinot ar 1990. gadiem (spriedums Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 67. punkts).

67 No Direktīvas 2003/87 1. panta otrās daļas un preambulas 3. apsvēruma izriet, ka pēc grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu 2009/29 Direktīva 2003/87 paredz, ka vēl vairāk jāsamazina siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, lai sekmētu emisiju samazināšanu tādā mērā, kā no zinātnes viedokļa ir vajadzīgs, lai novērstu bīstamas klimata pārmaiņas. Kā izriet no šīm tiesību normām, kā arī no Direktīvas 2009/29 preambulas 3., 5., 6. un 13. apsvēruma, Direktīvas 2003/87 galvenais mērķis pēc tās grozīšanas ar Direktīvu 2009/29 ir līdz 2020. gadam siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas Savienībā samazināt vismaz par 20 %, salīdzinot ar 1990. gada līmeni (spriedums Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 68. punkts).

68 Šis mērķis ir jāsasniedz, ievērojot vairākus apakšmērķus un izmantojot atsevišķus instrumentus. Galvenais instruments šajā ziņā ir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju tirdzniecības sistēma, kā tas izriet no Direktīvas 2003/87 1. panta pirmās daļas un tās preambulas 2. apsvēruma. Šīs direktīvas 1. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka šī sistēma sekmē minēto emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā. Citi apakšmērķi, kam ir jāatbilst minētajai sistēmai, kā tas ir izklāstīts šīs direktīvas preambulas 5. un 7. apsvērumā, ir ekonomiskās izaugsmes un nodarbinātības saglabāšana, kā arī iekšējā tirgus integritātes un konkurences nosacījumu saglabāšana (spriedumi Komisija/Polija, minēts 66. punktā, EU:C:2012:178, 77. punkts; Komisija/Igaunija, minēts 66. punktā, EU:C:2012:179, 79. punkts, un Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 69. punkts).

69 Pirmkārt, runājot par Direktīvas 2003/87 galveno mērķi, proti, samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas Savienībā, nevar noliegt, ka, ja nepastāv klauzula, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, Lēmumā 2011/278 ietvertie noteikumi par kvotu piešķiršanu ir acīmredzami neatbilstoši šī mērķa sasniegšanai. Lēmumā 2011/278 paredzētie aprēķina noteikumi attiecībā uz emisijas kvotu piešķiršanu, pamatojoties uz produkta, siltuma un kurināmā līmeņatzīmi, kā arī procesa emisijām, paredz, ka bez maksas piešķiramo kvotu apjoms attiecībā uz trešo tirdzniecības laikposmu, proti, no 2013. gada, ir jāsamazina salīdzinājumā ar to, kas ir piešķirams attiecībā uz otro tirdzniecības laikposmu, proti, laikposmu no 2008. līdz 2012. gadam. Šie pasākumi ir daļa no pagaidu

noteikumiem par bezmaksas kvotu piešķiršanu, kas ir paredzēti Direktīvas 2003/87 10.a pantā, un, kā izriet no šīs tiesību normas 1. punkta trešās daļas, to mērķis ir garantēt, ka kvotu piešķiršanas kārtība sekmē energoefektīvu tehnoloģiju izmantošanu, lai samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un uzlabotu energoefektivitāti, un nesekmē emisiju palielināšanos.

70 Šo secinājumu neatspēko tas, ka, ja, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, būtu atļauta papildu bezmaksas kvotu piešķiršana, ikgadējais maksimālais bezmaksas kvotu apjoms, kas ir paredzēts Direktīvas 2003/87 10.a panta 5. punktā, nepalielinātos, jo noteikti tiktu piemērots vienots starpnozaru korekcijas koeficients, kas izraisītu vienotu sākotnējā bezmaksas kvotu apjoma samazināšanos visās attiecīgajās nozarēs un apakšnozarēs. Kā to apgalvo Komisija, ja pastāvētu klauzula, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, iekārtu operatori varētu būt mazāk ieinteresēti samazināt savas emisijas, izmantojot ekonomiskus vai tehniskus pielāgošanas pasākumus, jo pārmērīga sloga gadījumā tie varētu lūgt to iekārtām piešķirt papildu bezmaksas kvotas.

71 Runājot par prasītāja argumentu, ka tā iekārtas izzušana neizraisītu absolūtu emisiju samazināšanos, ņemot vērā, ka pieprasījums pēc produktiem nesamazinātos un to apmierinātu konkurenti, kas atrodas ārpus Savienības un kas rada ne mazāk emisiju, ir jānorāda, pirmkārt, ka Direktīvas 2003/87 galvenais mērķis ir samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas Savienībā. Jānorāda, otrkārt, ka vispārējiem kvotu piešķiršanas noteikumiem ir raksturīgs tas, ka dažas iekārtas tie ietekmē vairāk nekā citas (spriedums Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 85. punkts). Turklāt Direktīvas 2003/87 10.a panta 12. punktā ir ietverts īpašs noteikums bezmaksas kvotu piešķiršanai to nozaru vai apakšnozaru iekārtām, kurās pastāv būtisks "oglekļa dioksīda emisiju pārvirzes" risks, proti, risks, ka Savienībā esošo uzņēmumu darbība tajās nozarēs, kas ir pakļautas būtiskai starptautiskai konkurencei, tiks pārcelta uz trešajām valstīm, kurās prasības siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju jomā ir mazāk stingras. Šis īpašais noteikums samazina tikai emisiju pārvietošanas risku.

72 Otrkārt, runājot par Direktīvas 2003/87 apakšmērķiem, proti, ekonomiskās izaugsmes un nodarbinātības saglabāšanu, nevar noliegt, ka Vispārējā tiesa jau ir atzinusi, ka mērķis samazināt siltumnīcas efektu izraisošās gāzes atbilstoši Savienības un dalībvalstu saistībām saskaņā ar Kioto protokolu ir jāīsteno, cik vien iespējams ievērojot Eiropas ekonomikas vajadzības (spriedums, 2005. gada 23. novembris, Apvienotā Karaliste/Komisija, T-178/05, Krājums, EU:T:2005:412, 60. punkts). Tomēr ir jāņem vērā, ka emisijas kvotu piešķiršana kopš trešā tirdzniecības laikposma, kā tas ir norādīts Direktīvas 2009/29 preambulas 15. apsvērumā, ir balstīta uz izsoles principu, kas ir paredzēts Direktīvas 2003/87 10. pantā (spriedums Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 72. punkts). Tā kā šim principam ir izņēmumi, lai mazinātu iespējamo kvotu tirdzniecības sistēmas negatīvo ietekmi uz šiem apakšmērķiem, proti, pagaidu noteikumi, kas ir paredzēti Direktīvas 2003/87 10.a pantā un kas paredz bezmaksas kvotu piešķiršanu pārejas laikposmā, iespēja veikt finanšu pasākumus, kura ir paredzēta šī panta 6. punktā, un īpaši noteikumi, kas ir piemērojami nozarēs, kurās pastāv būtisks oglekļa dioksīda emisiju pārvirzes risks, un kas ir paredzēti minētā panta 12. punktā, nevar noliegt, ka Lēmumā 2011/278 paredzētie noteikumi par kvotu piešķiršanu ir acīmredzami neatbilstoši, ņemot vērā šos apakšmērķus.

73 Tādējādi prasītājs nav norādījis apstākļus, kas ļautu uzskatīt, ka tāpēc, ka nav klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, Lēmums 2011/278 bija acīmredzami neatbilstošs, ņemot vērā sasniedzamos mērķus.

74 Otrkārt, runājot par Lēmuma 2011/278 samērīgumu šī vārda tiešā nozīmē, ņemot vērā, ka nav klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, ir jāatgādina, ka atbilstoši šim principam, pat ja Lēmums 2011/278 ir atbilstošs un vajadzīgs leģitīmo mērķu sasniegšanai, tas nedrīkst radīt tādus apgrūtinājumus, kuri nav samērīgi ar izvirzītajiem mērķiem (šajā ziņā skat. spriedumu Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 89. punkts).

75 Tādējādi ir jānoskaidro, vai tas, ka Lēmumā 2011/278 nav klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, iekārtu operatoriem, uz kuriem attiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, var radīt tādus apgrūtinājumus, kas nav samērīgi ar mērķiem, kuri ir izvirzīti, ieviešot šo sistēmu, līdz ar to šis lēmums ir acīmredzami nesamērīgs tiešā šī vārda nozīmē.

76 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka, veicot Savienības mērogā pilnībā saskaņotus īstenošanas pasākumus, kas attiecas uz saskaņotu bezmaksas kvotu piešķiršanu atbilstoši Direktīvas 2003/87 10.a panta 1. punkta pirmajai daļai, Komisijai bija jāizsver, pirmkārt, to iekārtu operatoru pamattiesības, uz kuriem attiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, un, otrkārt, vides aizsardzība, kas ir paredzēta Pamattiesību hartas 37. pantā, LES 3. panta 3. punkta pirmajā daļā un LESD 11. un 191. pantā.

77 Ja runa ir par vairākām Savienības tiesību sistēmas aizsargātām pamattiesībām un pamatbrīvībām, kāda Savienību tiesību noteikuma iespējamais nesamērīgums ir jāvērtē, ievērojot prasību saistībā ar šo dažādo tiesību un brīvību aizsardzību nepieciešamo saskaņošanu un taisnīgu līdzsvaru starp šīm tiesībām (skat. spriedumu *Sky Österreich*, minēts 56. punktā, EU:C:2013:28, 60. punkts un tajā minētā judikatūra; šajā ziņā skat. arī spriedumu, 2003. gada 12. jūnijs, *Schmidberger*, C-112/00, Krājums, EU:C:2003:333, 77. un 81. punkts).

78 Prasītājs norāda, ka Komisija nav ne pareizi novērtējusi, ne arī izsvērusi klimata aizsardzību un tā saimniecisko sabrukumu. Komisija esot uzskatījusi, ka tā likvidācija ir pozitīvs pasākums, kas sekmē labāku klimata aizsardzību. Prasītājs uzskata, ka Komisija neņēma vērā, ka klimata aizsardzības uzlabošana šajā gadījumā nebija nodrošināta tāpēc, ka pastāvēja risks, ka emisijas tiks novirzītas ārpus Savienības. Turklāt Komisija neesot ņēmusi vērā smagās sekas, ko darbības izbeigšana radītu prasītājam, tā darbiniekiem un tā klientiem. Prasītājs uzskata, ka Komisija nepareizi uzskatīja, ka klimata aizsardzībai ir jāgūst virsroka pār liela skaita darbavietu saglabāšanu.

79 Jānorāda, ka prasītājs nav minējis apstākļus, ka ļautu uzskatīt, ka, nepastāvot klauzulai, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, Lēmums 2011/278 bija acīmredzami nesamērīgs šī vārda tiešā nozīmē.

80 Pirmkārt, pretēji tam, ko apgalvo Komisija, klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, ieviešana, protams, nav nesaderīga ar Direktīvas 2003/87 mērķiem, jo galvenais siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanas mērķis Savienībā ir jāsasniedz, ievērojot vairākus apakšmērķus un izmantojot konkrētus instrumentus (skat. šī sprieduma 68. punktu). Šīs direktīvas 1. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma sekmē minēto emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā. Viens no pārējiem apakšmērķiem, kam ir jāatbilst minētajai sistēmai, kā tas ir minēts šīs direktīvas preambulas 5. apsvērumā, ir ekonomiskās izaugsmes un nodarbinātības saglabāšana. Bezmaksas kvotu piešķiršana, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, ir paredzēta tikai tāpēc, lai novērstu šādas grūtības attiecīgajām iekārtām, un tādējādi esot labvēlīga ekonomiskās izaugsmes un nodarbinātības saglabāšanai.

81 Tomēr šādas klauzulas ieviešanu ir grūti saskaņot ar principu "piesārņotājs maksā", kas vides jomā ir paredzēts LESD 191. panta 2. punktā. Saskaņā ar šo principu kvotu tirdzniecības sistēmas mērķis bija noteikt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju cenu un ļaut operatoriem izvēlēties maksāt šo cenu vai samazināt to emisijas (spriedums Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 90. punkts). Tādējādi principa "piesārņotājs maksā" mērķis būtībā ir individuāli noteikt atbildību katrai attiecīgajai iekārtai. Klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, ieviešanas sekas būtu papildu bezmaksas kvotu piešķiršana atsevišķām iekārtām un vienota šī veida kvotu samazināšana par tādu pašu apjomu visu attiecīgo nozaru un apakšnozaru iekārtām, ņemot vērā, ka noteikti tiktu piemērots vienots starpnozaru korekcijas koeficients, jo Direktīvas 2003/87 10.a panta 5. punktā paredzētais ikgadējais maksimālais kvotu apjoms nevar tikt palielināts. Bez maksas piešķiramo kvotu apjoma palielināšana attiecīgajām iekārtām atbilstoši klauzulai, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, tādējādi varētu izraisīt šī veida kvotu samazināšanu citām iekārtām (šajā

ziņā skat. spriedumu Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 83. punkts). To varētu paredzēt, ja emisijas kvotu piešķiršanu bez maksas saskaņā ar kvotu tirdzniecības sistēmu reglamentētu solidaritātes princips, kā tas bija gadījumā, kas saistīts ar kvotu režīmu, kurš izveidots, pamatojoties uz EAEKL 58. pantu, ņemot vērā acīmredzamu krīzi tēraudrūpniecības nozarē, lai taisnīgi visā šajā nozarē izkliedētu sekas, ko radīja ražošanas pielāgošana zemām noieta iespējām (spriedums, 1987. gada 29. septembris, *Fabrique de fer de Charleroi* un *Dillinger Hüttenwerke* /Komisija, 351/85 un 360/85, Krājums, EU:C:1987:392, 13.–16. punkts). Tomēr emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveide ietilpst vides jomā, kuru reglamentē princips "piesārņotājs maksā".

82 Otrkārt, ir jānorāda, ka ar noteikumiem, kas ar Direktīvu 2009/29 ieviesti attiecībā uz tirdzniecības laikposmu no 2013. gada, būtiski tika grozītas kvotu piešķiršanas metodes, lai, ņemot vērā pieredzi, kas gūta pirmajā un otrajā tirdzniecības laikposmā, proti, laikposmos no 2005.–2007. gadam un no 2008.–2012. gadam, ieviestu saskaņotāku emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, lai labāk izmantotu kvotu tirdzniecības sniegtās priekšrocības, novērstu traucējumus iekšējā tirgū un atvieglotu saiknes izveidošanu starp dažādām tirdzniecības sistēmām, kā tas ir noteikts Direktīvas 2009/29 preambulas 8. apsvērumā (spriedums Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 53. punkts). Turklāt no Direktīvas 2003/87 1. panta otrās daļas un preambulas 3. apsvēruma izriet, ka pēc grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu 2009/29 Direktīvā 2003/87 ir paredzēti lielāki siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazinājumi, lai sekmētu emisiju samazināšanu tādā mērā, kāds no zinātnes viedokļa ir vajadzīgs, lai novērstu bīstamas klimata pārmaiņas (spriedums Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 68. punkts). Attiecībā uz trešo tirdzniecības laikposmu Direktīvas 2003/87 9. pantā ir noteikts, ka ik gadus piešķirto Savienības kvotu kopapjoms, sākot ar 2013. gadu, lineāri samazinās, par aprēķina atskaites punktu ņemot 2008.–2012. gada perioda vidu. Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10. panta 1. punktu un Direktīvas 2009/29 preambulas 15. apsvērumu, sākot ar 2013. gadu, kvotu piešķiršana ir balstīta uz izsoles principu. Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 3. punktu bezmaksas kvotas principā vairs nesadala elektroenerģijas ražošanas iekārtām. Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 11. punkta otro teikumu bezmaksas kvotas pēc 2013. gada ik gadus samazina par vienādu daudzumu, lai 2020. gadā piešķirtu 30 % bezmaksas kvotu un lai 2027. gadā netiktu piešķirtas bezmaksas kvotas.

83 Lai mazinātu šīs kvotu tirdzniecības sistēmas ietekmi uz attiecīgajām nozarēm un apakšnozarēm, Savienības likumdevējs Direktīvas 2003/87 10.a pantā paredzēja pārejas noteikumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka tiek ievērotas pamattiesības un principi, kas ir atzīti īpaši Pamattiesību hartā, kā tas izriet no Direktīvas 2009/29 preambulas 50. apsvēruma. Tādējādi tas ieviesa pārejas sistēmu, kas attiecas uz bezmaksas kvotu piešķiršanu nozarēm, kas nav elektroenerģijas ražošanas nozare, kurai saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 3. punktu bezmaksas kvotas netiek piešķirtas. Saskaņā ar Direktīvas 2009/29 preambulas 19. apsvērumu šai nozarei, kā uzskata likumdevējs, ir iespēja augstākas CO_2 izmaksas iekļaut ražojuma cenā.

84 Turklāt likumdevējs ieviesa īpašus noteikumus attiecībā uz dažām nozarēm, lai pēc iespējas mazāk kaitētu ekonomikas izaugsmei un nodarbinātībai, kā tas izriet no Direktīvas 2003/87 preambulas 5. apsvēruma.

85 Pirmkārt, saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 6. punktu to nozaru vai apakšnozaru interesēs, par kurām konstatēts, ka tajās pastāv ievērojams oglekļa emisiju pārvirzes risks, ko izraisa ar siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām saistītās izmaksas, kas ietekmē elektroenerģijas cenas, dalībvalstis var arī paredzēt finansiālus pasākumus, lai kompensētu šīs izmaksas un tad, ja šādi finanšu pasākumi atbilst noteikumiem par valsts atbalstu, kas ir spēkā un kas vēl jāpieņem šajā jomā. Šajā ziņā Komisija pieņēma Pamatnostādnes par atsevišķiem valsts atbalsta pasākumiem saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu pēc 2012. gada (OV 2012, C 158, 4. lpp.). Tā jau ir atļāvusi arī valsts atbalstu, kas paredzēts Vācijas uzņēmumiem, kuri ir pakļauti ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, ņemot vērā izmaksas, kas ir saistītas ar siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām un kas tiek iekļautas elektroenerģijas cenās (OV 2013, C 353, 2. lpp.).

86 Otrkārt, Direktīvas 2003/87 10.a panta 12. punktā likumdevējs ir paredzējis īpašu noteikumu bezmaksas kvotu piešķiršanai to nozaru vai apakšnozaru iekārtām, kas ir pakļautas ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Saskaņā ar šo noteikumu attiecīgās iekārtas 2013. gadā un katru nākamo gadu līdz 2020. gadam saņem bezmaksas kvotu daudzumu 100 % apmērā no daudzuma, kas noteikts saskaņā ar pasākumiem, kuri ir paredzēti Direktīvas 2003/87 10.a panta 1. punktā. Šis noteikums saskaņā ar Direktīvas 2009/29 preambulas 24. apsvērumu tika ieviests, lai novērstu, ka dažas energoietilpīgas nozares un apakšnozares Savienībā, kuras konkurē starptautiskajā tirgū, kas nav pakļauts līdzīgiem ierobežojumiem oglekļa emisiju jomā, varētu nokļūt ekonomiski neizdevīgā pozīcijā.

87 Turklāt saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10. panta 3. punktu dalībvalstis nosaka kvotu izsolēs iegūto ieņēmumu izmantojumu. Šajā ziņā tām ir pienākums vismaz 50 % no ieņēmumiem, kas gūti no kvotu izsoles, izmantot šajā noteikumā uzskatītajiem mērķiem, tostarp saskaņā ar tā 3. punkta a) un g) apakšpunktu, pirmkārt, siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanai un, otrkārt, energoefektivitātes un tīro tehnoloģiju pētniecības un attīstības finansēšanai nozarēs, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87.

88 Tādējādi, tā kā prasītājs nav apstrīdējis Direktīvā 2003/87 paredzēto pamatprincipu par emisijas kvotu izsolīšanu, neizdevīgais stāvoklis, kas to iekārtu operatoriem, uz kurām attiecas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, var rasties tāpēc, ka nav klauzulas, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, izpaužas tā, ka pārejas laikposmā tie bezmaksas kvotas var iegūt tikai atbilstoši Lēmuma 2011/278 noteikumiem, nevis papildus saskaņā ar šo klauzulu.

89 Ņemot vērā minēto, nešķiet, ka Lēmums 2011/278 būtu acīmredzami nesamērīgs šī vārda tiešā nozīmē tāpēc, ka tajā saistībā ar īpašiem gadījumiem papildus nav paredzēta klauzula, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu. Prasītājs nav norādījis apstākļus, kas ļautu uzskatīt, ka papildus riskam tirgus ekonomikā to iekārtu operatoru, uz kurām attiecas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, esamību parasti apdraud Lēmumā 2011/278 paredzēto kvotu piešķiršanas noteikumu piemērošana. Tas, ka šajā lēmumā nav paredzēta klauzula, lai novērstu situācijas, kurās uzņēmuma pastāvēšana ir apdraudēta ekonomisku un finansiālu grūtību dēļ, ko rada tā individuāla pārvaldība, neļauj secināt, ka tas ir acīmredzami nesamērīgs šī vārda tiešā nozīmē. Šajā ziņā ir jānorāda, ka dalībvalstis, ievērojot LESD 107. un 108. pantu, var ņemt vērā valsts atbalsta pasākumus.

90 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka prasītājs uzskata, ka tā ekonomiskās un finansiālās grūtības būtībā ir pamatotas ar to, ka Komisija esot kļūdaini atteikusies Lēmumā 2011/278 noteikt atbilstošu produkta līmeņatzīmi lignītvaskam, kuru Eiropā ražo vienīgi prasītājs. Prasītājs uzskata, ka, ja šāda produkta līmeņatzīme būtu tikusi noteikta, Lēmumā 2011/278 paredzētie kvotu piešķiršanas noteikumi tam būtu ļāvuši iegūt pietiekamu daudzumu bezmaksas kvotu. Apstākļi, kas ir izraisījuši šīs grūtības un kas attiecas uz līmeņatzīmes noteikšanu konkrētam produktam, kuru veic Komisija, neļauj uzskatīt, ka iekārtu esamību parasti apdraud Lēmumā 2011/278 paredzēto kvotu piešķiršanas noteikumu piemērošana, vēl jo vairāk tāpēc, ka šīs prasības ietvaros prasītājs nav izvirzījis nevienu pamatu par to, ka šajā lēmumā nav noteikta produkta līmeņatzīme lignītvaskam, kā tas izriet arī no tiesas sēdē teiktā.

91 It īpaši no prasītāja minētajiem faktiskajiem un tiesību apstākļiem neizriet, ka Direktīvas 2003/87 10.a panta 12. punktā paredzētie noteikumi atsevišķos gadījumos nevar novērst ekonomiskās grūtības iekārtām, kas pieder nozarei, kurā pastāv būtisks oglekļa dioksīda emisiju pārvirzes risks saskaņā ar Komisijas 2009. gada 24. decembra Lēmumu 2010/2/ES, ar ko atbilstoši Direktīvai 2003/87 nosaka sarakstu ar nozarēm vai apakšnozarēm, kurās pastāv būtisks oglekļa dioksīda emisiju pārvirzes risks (OV 2010, L 1, 10. lpp.), kas pēdējoreiz grozīts ar Komisijas 2013. gada 18. decembra Lēmumu 2014/9/ES (OV 2014, L 9, 9. lpp.). Šajā ziņā ir jākonstatē, ka prasītājs pieder šādai nozarei saskaņā ar Lēmuma 2010/2 pielikuma 1.2. punktu. Faktiski prasītājs pieder nozarei "Naftas pārstrādes produktu ražošana", kas atbilst saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas Eiropas Kopienā (*NACE*) kodam 2320. Prasītājam tādējādi jau tiek piemērots īpašs režīms, ciktāl 2013. gadā tas saņēma un katru nākamo gadu līdz 2020. gadam tas saņems bezmaksas kvotu

daudzumu, kas veido 100 % no daudzuma, kas noteikts saskaņā ar Lēmumu 2011/278, nevis tikai 80 % ar samazinājumu ik gadu par vienādu daudzumu, lai 2020. gadā piešķirtu 30 % bezmaksas kvotu, ko paredz vispārējais režīms saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 11. punktu.

92 Saskaņā ar judikatūru galīgais ieguvums videi ir atkarīgs no rūpības, ar kādu tiek noteikts piešķirto kvotu kopapjoms, kas ir kopējā ar kvotu tirdzniecības sistēmu atļautā emisiju robeža (spriedums *Billerud Karlsborg* un *Billerud Skärblack*, minēts 48. punktā, EU:C:2013:664, 26. punkts). Kā to apgalvo Komisija, ja pastāvētu klauzula, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, operatori būtu mazāk ieinteresēti samazināt savas emisijas, izmantojot ekonomiskus vai tehniskus pielāgošanas pasākumus, jo pārmērīga sloga gadījumā tie vienmēr varētu pieprasīt piešķirt papildu bezmaksas kvotas.

93 Turklāt jau ir atzīts, ka, kaut arī iestādēm, īstenojot savas pilnvaras, ir jānodrošina, ka tirgus dalībniekiem noteiktais slogs nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu mērķus, kuri ir jāsasniedz iestādei, no tā tomēr neizriet, ka šis pienākums ir jāizvērtē saistībā ar kādas konkrētas tirgus dalībnieku grupas stāvokli. Šāds novērtējums, ņemot vērā saimniecisko apstākļu daudzveidību un sarežģītību, būtu ne vien neiespējams, bet arī izraisītu pastāvīgu tiesisko nenoteiktību (spriedumi, 1973. gada 24. oktobris, *Balkan-Import-Export*, 5/73, Krājums, EU:C:1973:109, 22. punkts, un 1994. gada 15. decembris, *Unifruit Hellas*/Komisija, T-489/93, Krājums, EU:T:1994:297, 74. punkts). Turklāt ir atzīts, ka tirgus atveseļošana, ko paredz Savienības ierobežojoši pasākumi, neuzliek Komisijai pienākumu katram atsevišķam uzņēmumam garantēt minimālo ražošanas apjomu atkarībā no tā rentabilitātes un attīstības kritērijiem (šajā ziņā skat. spriedumus, 1982. gada 7. jūlijs, *Klöckner-Werke* /Komisija, 119/81, Krājums, EU:C:1982:259, 13. punkts, un 1983. gada 30. novembris, *Ferriere San Carlo*/Komisija, 235/82, Krājums, EU:C:1983:356, 18. punkts).

94 No tā izriet, ka prasītāja argumentācija ir pausta pakārtoti, un tādējādi pirmais un trešais pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu, kas attiecas uz dalībvalstu kompetences un subsidiaritātes principa pārkāpumu

95 Prasītājs norāda, ka, atsakoties piešķirt bezmaksas kvotas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un kas ir paredzēta *TEHG* 9. panta 5. punktā, Komisija nav ievērojusi dalībvalstu kompetences. Tas uzskata, ka dalībvalstis ir kompetentas noteikt visus kvotu piešķiršanas noteikumus, kas ir piemērojami vienlaikus ar kvotu piešķiršanas metodēm, kuras Komisija ir noteikusi Lēmumā 2011/278. Direktīvā 2003/87 neesot paredzēts, ka Savienība ir vienīgā, kuras kompetencē ir noteikt kvotu piešķiršanas noteikumus. Prasītājs arī norāda, ka tādējādi Komisija ir pārkāpusi subsidiaritātes principu.

96 Pirmkārt, runājot par argumentāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstu kompetencē ir noteikt visus kvotu piešķiršanas noteikumus, kas ir piemērojami vienlaikus ar kvotu piešķiršanas metodēm, kuras Komisija ir noteikusi Lēmumā 2011/278, prasītājs norāda, ka no Direktīvas 2003/87 11. panta 3. punkta izriet, ka vienlaikus ar Komisijas noteiktām kvotu piešķiršanas metodēm var pastāvēt citi kvotu piešķiršanas noteikumi, pretējā gadījumā šajā tiesību normā paredzētajam atteikumam nebūtu nekādas nozīmes. Tas uzskata, ka Direktīvas 2003/87 11. panta 3. punkta piemērošanas jomā var ietilpt tikai gadījumi, kas ir saistīti nevis ar individuāliem kvotu piešķīrumiem un to aprēķinu, bet ar vispārējiem kvotu piešķiršanas noteikumiem, jo Komisijas tiesības kontrolēt individuālus kvotu piešķīrumus dalībvalstīs ir paredzētas jau Komisijas 2013. gada 2. maija Regulas (ES) Nr. 389/2013, ar ko izveido Savienības reģistru saskaņā ar Direktīvu 2003/87 un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 280/2004/EK un Lēmumu Nr. 406/2009/EK un atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 920/2010 un Regulu (ES) Nr. 1193/2011 (OV L 122, 1. lpp.), 51. pantā.

97 Šī argumentācija ir jānoraida. Direktīvas 2003/87 11. panta 3. punkts attiecas uz individuāliem kvotu piešķīrumiem, ņemot vērā, ka šajā tiesību normā, kas aplūkota kopā ar šī paša panta 1. punktu, ir paredzēts, ka Komisija pārbauda, vai iekārtu saraksti, kā arī bez maksas katrai iekārtai piešķiramās kvotas atbilst noteikumiem, kuri ir paredzēti Direktīvas 2003/87 10.a pantā.

98 Runājot par argumentu, kas attiecas uz Regulu Nr. 389/2013, ir jānorāda, ka šī regula ir īstenošanas regula, kura ir balstīta uz Direktīvas 2003/87 19. pantu un ar kuru tādējādi nevar atkāpties no šīs direktīvas 11. panta 3. punkta noteikumiem. Turklāt ir jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 389/2013 1. pantu tā attiecas tikai, pirmkārt, uz darbības un uzturēšanas prasībām attiecībā uz neatkarīgo darījumu žurnālu, kas paredzēts Direktīvas 2003/87 20. panta 1. punktā, un reģistriem, kuri ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Lēmuma Nr. 280/2004/EK par monitoringa mehānismu attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju un par Kioto protokola īstenošanu Kopienā (OV L 49, 1. lpp.) 6. pantā, kā arī, otrkārt, uz saziņu ar šo reģistru.

99 Prasītājs arī norāda, ka, vispārēji analizējot Lēmumā 2011/278 paredzētā kvotu piešķiršanas režīma uzbūvi, izriet, ka, ņemot vērā, ka kvotu piešķiršanas metodes attiecas tikai uz vispārēju gadījumu un neparedz izņēmumus attiecībā uz netipiskiem gadījumiem, Vācijas Federatīvajai Republikai bija tiesības novērst šo trūkumu ar *TEHG* 9. panta 5. punktu. Tas uzskata, ka, lai gan nevar noliegt, ka dalībvalstu kompetencē nav reglamentēt gadījumus, kas ir reglamentēti Lēmumā 2011/278, to kompetencē ir noteikt visus citus noteikumus par kvotu piešķiršanu, kurus ir paredzēts piemērot vienlaikus ar Komisijas noteiktajām kvotu piešķiršanas metodēm.

100 Arī šis arguments ir jānoraida.

101 Pirmkārt, ir jānorāda, ka Direktīvas 2003/87 10.a pantā ir paredzētie pagaidu noteikumi par bezmaksas kvotu piešķiršanu. Saskaņā ar šīs tiesību normas 1. punkta pirmo daļu Komisija pieņem Savienības mērogā pilnībā saskaņotus īstenošanas noteikumus par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu saskaņotu sadali, ko tā darīja, pieņemot Lēmumu 2011/278, kura 1. pantā visai Savienībai ir noteikti pagaidu noteikumi saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu sadalei, sākot ar 2013. gadu, atbilstīgi Direktīvai 2003/8. Lēmuma 2011/278 10. pantā ir ietvertas aprēķina metodes šo kvotu piešķiršanai iekārtām (skat. šī sprieduma 44. punktu). Kā to apgalvo Komisija, šāda pilnīga saskaņošana visā Savienībā nozīmē, ka Lēmumā 2011/278 paredzētie kvotu piešķiršanas noteikumi ir izsmeļoši un noteikti izslēdz jebkādu bezmaksas kvotu piešķiršanu saskaņā ar valsts noteikumiem.

102 Otrkārt, bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana, pamatojoties uz valsts noteikumu, kas pārsniedz Lēmumā 2011/278 paredzētos noteikumus, ir pretrunā Savienības likumdevēja mērķim, kurš, kā tas jau tika konstatēts, bija paredzējis (skat. šī sprieduma 82. punktu) ieviest saskaņotāku emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, lai lietderīgāk izmantotu kvotu tirdzniecības sniegtās priekšrocības, novērstu traucējumus iekšējā tirgū un atvieglotu saiknes izveidošanu starp dažādām tirdzniecības sistēmām (spriedums Polija/Komisija, minēts 63. punktā, EU:T:2013:113, 41. punkts).

103 Treškārt, nevar noliegt, ka Lēmumā 2011/278 paredzētie kvotu piešķiršanas noteikumi attiecas tikai uz vispārējiem gadījumiem un ka tādējādi netipiskus gadījumus var reglamentēt valsts tiesībās. Faktiski Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a panta 1. punkta pirmo daļu bija pienākums noteikt Savienības mērogā pilnībā saskaņotus noteikumus par saskaņotu bez maksas piešķiramo kvotu sadali. Tā kā šiem vispārējiem noteikumiem ir raksturīgi, ka tie dažas iekārtas ietekmē būtiskāk nekā citas iekārtas (skat. šī sprieduma 71. punktu), šie noteikumi attiecas uz visiem gadījumiem un arī uz netipiskiem gadījumiem. Atkāpi no Savienības saskaņotajiem noteikumiem dalībvalsts nevar noteikt vienpusēji (pēc analoģijas skat. spriedumu, 1996. gada 14. maijs, *Faroe Seafood* u.c., C-153/94 un C-204/94, Krājums, EU:C:1996:198, 56. punkts).

104 Turklāt ir jānorāda, ka *TEHG* 9. panta 5. punktā nav paredzēts, ka Vācijas Federatīvās Republikas kompetencē būtu piešķirt bezmaksas kvotas iekārtu operatoriem, kas ir sastapušies ar pārmērīgu slogu. Šāda piešķiršana, pamatojoties uz šo tiesību normu, ir iespējama tikai tad, ja Komisija to nenoraida.

105 Otrkārt, attiecībā uz prasītāja argumentāciju, saskaņā ar kuru Komisija ir pārkāpusi subsidiaritātes principu, atsakoties piešķirt bezmaksas kvotas, pamatojoties uz klauzulu, kas attiecas uz gadījumiem, kuri ir saistīti ar pārmērīgu slogu, un kas ir paredzēta *TEHG* 9. panta 5. punktā, ir jāatgādina, ka saskaņā ar LES 5. panta 3. punktu atbilstoši šim principam jomās, kuras nav ekskluzīvā Savienības kompetencē, Savienība rīkojas tikai tad, ja dalībvalstis centrālā vai reģionālā un vietējā līmenī nevar pietiekami labi īstenot paredzētās darbības mērķus, bet ierosinātās darbības mēroga vai seku dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī.

106 Šajā gadījumā šī argumentācija ir jānoraida. Jānorāda, ka pagaidu noteikumi par bezmaksas kvotu piešķiršanu, kas ir paredzēti Lēmumā 2011/278, pamatojoties uz Direktīvas 2003/87 10.a panta 1. punkta pirmo daļu, ir izsmeļoši un noteikti izslēdz jebkādu bezmaksas kvotu piešķiršanu saskaņā ar valsts noteikumiem (skat. šī sprieduma 101. punktu). Turklāt prasītājs nav apstrīdējis, ka emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidošana Savienībā ar Direktīvu 2003/87 pietiekamā mērā nevarēja tikt īstenota, dalībvalstīm rīkojoties atsevišķi, un ka šīs sistēmas izveidošana tās mēroga vai seku dēļ tādējādi varēja tikt labāk īstenota Savienības līmenī. No Direktīvas 2009/29 preambulas 8. apsvēruma arī izriet, ka pārskatā, kas tika veikts 2007. gadā, ņemot vērā pirmajos divos tirdzniecības laikposmos gūto pieredzi, tika konstatēts, ka katrā ziņā bija jāizveido saskaņotāka emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, lai lietderīgāk izmantotu ieguvumus no kvotu tirdzniecības, novērstu traucējumus iekšējā tirgū un sekmētu dažādu kvotu tirdzniecības sistēmu savstarpēju sasaisti.

107 Līdz ar to prasības otrais pamats ir jānoraida.

108 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

109 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piesprież atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tam jāpiesprież atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ieskaitot ar pagaidu noregulējuma tiesvedību saistītos izdevumus, saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nosprież:

1) **prasību noraidīt;**

2) ***Romonta GmbH* atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas ir saistīti ar pamattiesvedību un pagaidu noregulējuma tiesvedību.**

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2014. gada 26. septembrī.

[Paraksti]